

Kemi og Fødevarekvalitet
J.nr. 2025-111225
Ref. ISAQU
Dato: 06-11-2025

Høringsnotat om udkast til bekendtgørelse om per- og polyfluoralkylstoffer (PFAS) i kvæg og får

Udkast til opdateret bekendtgørelse om per- og polyfluoralkylstoffer (PFAS) i kvæg og får blev sendt i offentlig høring den 7. oktober 2025 med frist for afgivelse af høringssvar den 5. november 2025.

Fødevarestyrelsen har modtaget høringssvar fra Landbrug & Fødevarer. Høringssvaret kan i sin helhed ses på Høringsportalen.

Landbrug & Fødevarer anfører følgende i høringssvaret:

"I bekendtgørelsesudkastet præciseres det som noget nyt i § 3, stk. 2, nr. 2, at Fødevarestyrelsen anser foder eller vand for at være konstateret forurenet med PFAS i niveauer, som kan udgøre en risiko for fødevarerens sikkerhed, når:

..Fødevarestyrelsen på andet grundlag vurderer, at foderet eller vandet udgør en risiko for fødevarerens sikkerhed. Det kan være tilfældet, når prøver fra dyr, som har indtaget foder eller vandet, jf. stk. 1, viser, at dyrene anses for at være under bekræftet mistanke for at være forurenede med PFAS.

Landbrug & Fødevarer skal bemærke, at den foreslåede formulering af §3, stk. 2, nr. 2, hvor "konstateret forurening" af foder og vand for eksempel kan baseres på resultater fra blodprøver fra dyr, efter vores opfattelse skaber usikkerhed om begreberne "konstateret" og "mistanke".

Efter gældende praksis forstås "konstateret forurening" som en objektiv påvisning af forurenende stoffer i foder eller vand, typisk via analyse af selve foderet eller vandet. Hvis konstateringen i stedet kan baseres på blodprøver fra dyr, vil der reelt være tale om en indirekte mistanke om forurening af foder eller vand, og ikke en direkte konstatering.

Denne udvidelse af begrebet "konstateret" kan medføre uklarhed for besætningsejere og myndigheder om, hvornår der faktisk foreligger konstateret forurening, og hvornår der blot er tale om mistanke. Det må formodes at have betydning for, hvilke tiltag og restriktioner der iværksættes, og dermed for retssikkerheden samt forudsigeligheden for de berørte besætningsejere.

Landbrug & Fødevarer anbefaler derfor, at den foreslåede bestemmelse i ny §3, stk. 2, nr. 2, alene kan være grundlag for at vurdere, om der kan være mistanke om forurening af foder eller vand med PFAS. Under alle omstændigheder bør et foder eller vand ikke længere anses for at være mistænkt

for at være forurenet med PFAS, hvis konkrete analyser af foderet eller vandet viser, at de i bilag 1 anførte indikatorværdier for henholdsvis foder eller vand ikke er overskredet.”

Herudover anmoder Landbrug & Fødevarer om, at Fødevarestyrelsen bekræfter, at der i forhold til ændringen i bilag 1 fra 4PFAS til blot PFAS udelukkende er tale om en tekstkorrektur uden reguleringsmæssig betydning.

Fødevarestyrelsen skal hertil bemærke, at det er styrelsens vurdering, at blod- eller kødprøver fra dyr kan være grundlag for objektivt at konstatere, hvorvidt det foder eller vand, som dyrene har indtaget, er forurenet med PFAS i et niveau, som kan udgøre en risiko for fødevarerens sikkerhed. Det vil dog altid bero på en konkret vurdering.

Dyr vil ved afgræsning af et areal bevæge sig rundt på hele arealet, og derfor er dyrenes forureningsniveau en god indikator for forureningen på det samlede areal. Eksempelvis vil analyser af blodprøver udtaget fra et repræsentativt antal kvæg, som i mere end 30 kalenderdage inden for 12 måneder har afgræsset det samme areal, i tillæg til at afgøre dyrenes forureningsgrad også afgøre, hvorvidt afgræsning af arealet kan udgøre en risiko for fødevarerens sikkerhed. Dette forudsætter, at prøverne er taget, mens dyrene afgræsser arealet eller umiddelbart efter indbinding, og at det kan udelukkes, at forureningskilden kan være andet end græs eller vand fra arealet.

Det følger af fødevarerforordningen¹, at farligt foder ikke må markedsføres eller gives til dyr. Foder betragtes bl.a. som farligt til den påtænkte anvendelse, hvis det anses for at kunne gøre en animalsk fødevarer farlig at anvende til menneskeføde (sundhedsskadelig).

Fødevarestyrelsen har fastsat indikatorværdier for, hvornår bl.a. kvæg anses for at være forurenede med PFAS i niveauer, der kan udgøre en risiko for fødevarerens sikkerhed. Indikatorværdierne for PFAS i blod er udtryk for, hvornår der er en risiko for, at EU's maksimalgrænseværdier for PFAS i kødet er overskredet. Når maksimalgrænseværdierne er overskredet betragtes fødevarer som farlig.

Præciseringerne i bekendtgørelsen afspejler gældende ret og praksis. Fødevarestyrelsen tilsigter med præciseringen i bekendtgørelsen at forøge reglernes gennemsigtighed og derved sikre besætningsejernes og lodsejernes retssikkerhed.

Fødevarestyrelsen skal yderligere bemærke, at det ikke har betydning for, hvilke tiltag og restriktioner der iværksættes, alt efter om græsset er under mistanke eller konstateret forurenet. I begge tilfælde må græsset ikke anvendes til foder.

Fødevarestyrelsen skal endvidere bemærke, at hvis analyser af foder eller vand efterfølgende viser, at indikatorværdierne for PFAS i hhv. foder eller vand ikke er overskredet, vil styrelsen, jf. § 4 i bekendtgørelsen, konkret vurdere, om det giver grundlag for at vurdere, at foderet eller vandet ikke længere anses for at være konstateret forurenet med PFAS i niveauer, som kan udgøre en risiko for fødevarerens sikkerhed.

Fødevarestyrelsen kan desuden bekræfte, at der i forhold til ændringen i bilag 1 fra 4PFAS til blot PFAS udelukkende er tale om en tekstkorrektur uden reguleringsmæssig betydning.

¹ Artikel 15 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002.